

18.12.2023

ENONKOSKEN KUNNANHALLITUKSEN KANNANOTTO LUKEN TOIMIPAIKKARAKENTEEN UUDISTAMISESTA

Luonnonvarakeskus on pyytänyt lausuntoa toimipaikkarakennetta ja toimitilatehokkuutta koskevasta uudistuksesta.

Enonkosken kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että Luken Enonkosken yksiköllä on merkittävä vaikutus Enonkosken kunnan elinvoimaisuuteen paitsi työpaikkojen osalta, myös kunnan tunnettavuuden vuoksi.

Luken Enonkosken yksiköllä on pitkä historia takanaan, jolloin kuntaan valmistui vuonna 1989 silloinen Itä-Suomen keskuskalanviljelylaitos ja kalastuskoeasema. Laitoksen investointi tuolloin oli merkittävä taloudellinen panostus, jota edelsi vuosikymmenten työ – myös Enonkosken kunnan toimijat olivat aktiivisia yksikön saamiseksi Enonkoskelle. Tuolloin tavoitteena oli mm. uhanalaisten kalakantojen tilan muuttaminen sellaiseksi, että ne kestävät sekä virkistyskalastusta, että ammattimaista kalastusta.

Enonkosken yksikkö on ollut "laitoksen lippulaiva", koska se sijaitsee Vuoksen vesistöalueella, joka on keskeistä ja luontaista järvilohen ja Saimaan nieriän esiintymisaluetta. Kunta myös osti kalanviljelylaitoksen yksikköä varten maa-alueen aivan taajama-alueen vierestä, johon laitoksen rakennukset voitiin sijoittaa.

Enonkosken yksiköllä on ollut ja on merkitystä nimenomaan Saimaan lohikalakantojen turvaamisessa. Uhanalaisia kalalajeja on tullut lisää mm. järvitaimen, Puruveden harjus, Koitajoen planktonsiika – näiden kalakantojen turvaamisessa on merkitystä myös luonnonravintolammikko kalankasvattajille. Kalankasvatukselle on eduksi, että kaloja ei siirretä tarpeettomasti toisille vesistöalueelle, koska kalat ovat sopeutuneet Vuoksen vesistön alueelle. Siirtämisessä on riski myös kalatautien leviämiseksi. Lohikalakantojen kasvattamisen keskittämisellä yksittäisiin yksiköihin on siis merkittävä riski. Lisäksi ei ole riittävästi tutkimustietoa siitä, menestyvätkö kasvatettavat lajit laitoksissa, joihin kalankasvatus aiotaan keskittää. Tästä esimerkkinä on Laukaan kalanviljelylaitos, jossa 1970-luvulla kokeiltiin Saimaan nieriän kasvatusta, joka jouduttiin lopettamaan viljelyvaikeuksien takia.

Lisäksi yksityisille kalanviljelijöille on ollut tärkeää saada kasvatukseen alkuperältään tunnettuja kalanpoikasia. On myös huomioitava, että mikäli välimatkat pitenevät, mikäli kalanpoikasia joudutaan hakemaan kauempaa, jolla on vaikutusta ympäristöön (hiilijalanjälki) sekä lisää kustannuksia.

Lisäksi mikäli Enonkosken yksikkö lakkautetaan, on riskinä, että yhteistyö alueen osakaskuntien ja muiden paikallisten yhteistyötahojen kanssa vaikeutuu.

Toukokuussa 2023 Enonkoskella on pidetty yhteistyötapaaminen kunnan, Luonnonvarakeskuksen, Etelä-Savon ja Pohjois-Savon Ely-keskusten sekä Enonveden osakaskunnan kanssa, jossa Etelä-Savon Ely-keskus toi esille, että tutkimuksissa Ylä-Enonveden ekologinen tila on tällä hetkellä hyvä. Ylä-Enonveden on suunnitteilla

18.12.2023

vesistökuunnostushankkeita, joilla pyritään turvaamaan hyvä vedenlaatu tulevaisuudessakin. Enonkosken laitoksen vesihomeongelmaan ratkaisu voisi löytyä siitä, että laitokselta kalanistutukset yläpuoliseen vesistöön lopetettaisiin.

Enonkosken kunta on investoinut merkittävästi kalanviljelylaitoksen tarpeisiin mm. kaukolämpölaitos uusittiin vuonna 2021.

Luken Enonkosken yksikön toimintaa on jo tehostettu ja kustannuksia on alennettu mm. purkamalla toimistorakennus v. 2022.

Enonkosken kunta on yksi kahdeksasta Suomen saaristokunnasta, jossa Luken yksikkö on siis elinvoimaisen saaristokunnan yksi tunnusmerkki. Enonkosken kunnanhallitus vaatii Luken Enonkosken yksikön edelleen säilyttämistä ja toimintojen jatkamista.

Enonkoski 18.12.2023

Minna Laurio
kunnanjohtaja

Lausunto hyväksytty Enonkosken kunnanhallituksessa 18.12.2023 § 283

